

UIT SCHIN OP GEULSE PROCESSTUKKEN.....¹

Opvallend veel gebeurtenissen, beschreven in de processtukken van Schin op Geul, spelen zich af op Walem. Dat heeft vooral te maken met het feit dat in de 18^e eeuw Walem veel meer inwoners had dan de kom van Schin op Geul. Het merendeel van de beschreven verhoren betreft vechtpartijen. Zo ook de twee volgende voorvallen.

Op 31 augustus 1792 rond middernacht verwondt Pieter Didden, woonachtig te Walem, met een scherp voorwerp (een "zigt") Hans Willem Horsmans, eveneens wonende te Walem.

Uit de verhoren die volgen komt naar voren wat voorafgaand aan de vechtpartij is voorgevallen.

In de late avonduren zijn Pieter Didden, de gebr. Horsmans, de gebr. Boshouwers en nog meerdere andere niet met naam genoemde personen onderweg naar hoeve Overheim (Euverem) om daar, op verzoek van de baron van Mettecoven, te helpen bij het afmaaïen van de vruchten. Tijdens deze werkzaamheden ontstaat een woordenwisseling tussen Peter Didden en Hans Willem Horsmans. Tijdens het daarop volgend gevecht slaat Peter Didden met de "zigt" naar het hoofd van Hans Willem en daagt vervolgens de omstanders uit tot een gevecht.

Chirurgijn Thomas Corriaux verklaart nadien dat hij bij Hans Willem een wond aan het hoofd heeft aangetroffen ter grootte van drie duim, lopende vanaf het linkeroor naar het voorhoofd.

In de avonduren van 20 mei 1782 heeft een vechtpartij plaats op Walem waarbij Leonard van Weers, zoon van de aan het Kerkewegje wonende smid Joannes van Weers, flink wordt toegetakeld.

Volgens een verklaring van chirurgijn Corriaux zat zijn hele lichaam vol met kneuzingen, had hij een gapend gat in zijn hoofd en waren twee tanden uit zijn mond verdwenen.

Na een bezoek aan de herberg van Gelis Ackermans is Leonard die avond rond zeven uur samen met Machiel Damoiseaux via de Vinkengats naar Walem gegaan. Boven aan de Vinkengats krijgen ze gezelschap van de "speelman" Leonard Holtz. Laatstgenoemde speelt een vrolijk deuntje op zijn viool, hetgeen de weg naar Walem bespoedigt.

¹ Rijksarchief in Limburg, Maastricht, archief Landen van Overmaas, inv.nr. 7909

Op Walem verblijven ze enige tijd bij pachter Boshouwers . Bij het ondergaan van de zon gaan ze vervolgens naar de herberg van Christiaan Sogelé.

Na enige tijd in de herberg te hebben doorgebracht begeeft Leonard zich richting Schin op Geul. Komende bij de "hof van Walem" wordt hij staande gehouden door Pierre Didden, een zoon van Lenaert Didden. Aan de schermutseling die volgt, waarbij Matthis Didden zijn broer Pierre te hulp schiet, wordt een einde gemaakt door pachter Boshouwers en zijn echtgenote die op het tumult van de vechtpartij zijn afgekomen. Boshouwers verleent vervolgens onderdak aan Leonard en laat de chirurgijn zijn wonden verzorgen.

Opgetekend door Fon Weusten.